

**GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING
PUBLIEKE GEZONDHEID & ZORG
ALGEMEEN BESTUUR
7 april 2017**

Agendapunt 4a Oplegger Ontwerp Begroting GR PG&Z 2018

Inleiding

Op 24 maart jl. heeft het Dagelijks Bestuur ingestemd met de (ontwerp) programmabegroting PG&Z 2018 die nu aan u voorligt ter vaststelling. Hierin geven we aan per deelprogramma wat we willen bereiken in 2018, wat we daarvoor gaan doen en wat dat kost.

In deze begeleidende notitie geven we een korte samenvatting van de belangrijkste onderdelen van de programmabegroting. Voor respectievelijk de beleids- en de financiële begroting 2018 schetsen we de belangrijkste ontwikkelingen. De opbouw sluit hiermee aan bij de opzet van de programmabegroting.

Ontwerp Beleidsbegroting 2018 GR PG&Z

Voor u ligt de beleidsbegroting 2018 van de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg.

Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg

De PG&Z-regeling in zijn huidige vorm is begin 2014 in werking getreden, na het verzelfstandigen van de Veiligheidsregio/Brandweer. Binnen deze regeling werken de 23 gemeenten in de provincie Groningen samen op het terrein van de Publieke Gezondheid & Zorg. Twee uitvoeringsorganisaties zijn onder de vlag van PG&Z actief, namelijk de GGD en de uitvoeringsorganisatie RIGG.

Vershil bestuurlijke bevoegdheden

De Groninger gemeenten hebben de taken op het gebied van publieke gezondheid *gedelegeerd* aan GGD Groningen. De GGD legt over de uitvoering van de taken verantwoording af aan het Algemeen Bestuur. In de gemeenschappelijke regeling zijn taken, bevoegdheden van respectievelijk AB en DB beschreven. Het Algemeen Bestuur besluit over het beleid, de financiën en toetst de uitvoering. Het Dagelijks Bestuur bereidt de vergaderingen van het Algemeen Bestuur voor. De directeur Publieke gezondheid (DPG) is benoemd door het AB en legt verantwoording af aan het DB.

De 23 gemeenten hebben de inkoop van de jeugdzorg niet gedelegeerd aan de GR, maar gemandateerd aan het DB en de uitvoering ervan belegd bij de uitvoeringsorganisatie RIGG. Dat betekent dat het DB en directeur RIGG vanaf 2015 de bevoegdheid hebben regionale jeugdzorg in te kopen; niet op eigen titel, maar namens de gemeenten.

Inhoudelijke hoofdlijnen

Programma Gezondheid

Het besluit over de Koers publieke gezondheid is eind 2016 in het Algemeen Bestuur genomen. De discussie over een duurzame bestuurlijke positionering van de GGD zal in de loop van 2017 plaatsvinden met als insteek dat in de loop van dat jaar een afgewogen besluit genomen kan worden. In 2018 zal het Programma Gezondheid vooral in het teken staan van de implementatie van het bestuurlijk besluit over de koers van de publieke gezondheid en de taken/positionering GGD. Het gaat hierbij om de transformatie van de dienstverlening in combinatie met de mogelijkheid dat gemeenten jaarlijks de keuze hebben om taken die niet verplicht bij de GGD zijn belegd wel of niet door de GGD te laten uitvoeren.

Inhoudelijke beweging

GGD Groningen transformeert naar een klantgerichte, innovatieve dienst met het concept 'positieve gezondheid' als inhoudelijk fundament. De vraag van de gemeenten zetten wij meer centraal (verhouding opdrachtgever-opdrachtnemer). Wij zullen gaan werken met dienstverleningsopdrachten (DVO's), waarin de kwantiteit en kwaliteit van onze dienstverlening is gespecificeerd. Het doel is om samen via de DVO te komen tot co-creatie. Kernopgave hierin is optimale aansluiting zoeken bij de (uiteenlopende) invullingen van het brede sociale domein op gemeentelijk niveau. Dit geldt voor alle taken maar het meest voor de lokale PG-taken JGZ en OGGz. In 2018 ondergaat het Programma Gezondheid inhoudelijke wijzigingen door diverse oorzaken:

- het onderbrengen van de functie Toegang bij de gemeenten;
- het beëindigen van kleinere delen van de dienstverlening aan gemeenten (conform de wensen van individuele gemeenten, op basis van de inventarisatie eind 2016);
- een efficiëncykorting van 5% op de inwonerbijdragen;
- de GHOR wordt nog slechts begroot voor het deel dat niet naar de VR Groningen is gegaan.
- in de presentatie van de begroting wordt inzicht geboden in de overheadkosten van de GGD.

Toegang

De functie Toegang wordt voor de begroting 2018 gepresenteerd alsof zij nog volledig bij de GGD is ondergebracht. In de loop van 2017 zal duidelijk worden wat er van deze functie bij de GGD over zal blijven; de begroting zal daarop bij de actualisatie in 2018 worden aangepast.

Beëindigen afname niet-wettelijke GGD taken

Negen gemeenten hebben gereageerd voor 31 december 2016 op de vraag of zij hun afname van GGD-diensten willen herzien. Drie gemeenten hebben de OGGz per 1-1-2018 opgezegd (Groningen, Veendam en Pekela). Deze wijzigingen hebben zeer beperkte impact op de begroting, circa 100 duizend euro. De overige gemeenten hebben geen wijzigingen in het pakket van de GGD willen aanbrengen in 2018.

Bezuiniging 5%

De bezuiniging van 5% op inwonerbijdragen en bijdragen JGZ 0-4 bedraagt 770 duizend euro. Deze is voortsnog pro rata over alle bijdragen verdeeld. In de loop van 2017 zal de GGD bezuinigingsvoorstellen aan het bestuur presenteren waarna de bezuinigingen specifiek aan producten zullen worden gekoppeld. Gegeven de resultaten in de afgelopen jaren en de aanwezige marges verwachten wij op voorhand geen significante problemen bij het realiseren van deze taakstelling.

Programma RIGG

De Groninger gemeenten hebben in het najaar van 2016 besloten dat ze na 2017 nog drie jaar met elkaar door willen gaan met de transformatie van de Jeugdhulp.

Omdat te kunnen realiseren hebben ze tevens besloten dat de RIGG nog drie jaar zal voortbestaan. Met ondersteuning van de RIGG kunnen de gemeenten in de jaren 2018 tot en met 2020 de transformatie vorm geven, (het grootste deel van) de jeugdhulp samen inkopen, het gebruik van de zorg in natura en de PGB in samenhang monitoren en de gesubsidieerde voorzieningen samen blijven gebruiken en financieren.

Om dit te concretiseren heeft de RIGG van het DB de opdracht gekregen om een RTA en een bedrijfsplan voor de RIGG voor de jaren 2018 – 2020 op te stellen. Daarnaast vindt gelijktijdig een inventarisatie plaats van de wensen van gemeenten voor de inkoop van de ZIN voor de jaren 2018 – 2020. Het nieuwe RTA en de wensen van gemeenten op het gebied van de inkoop vormen samen met het nog vast te stellen bedrijfsplan de basis voor de werkzaamheden en inrichting van de RIGG voor 2018.

Nu dit alles nog niet is uitgewerkt en vastgesteld kunnen we hier wel de hoofdlijnen melden van de taken die de RIGG in 2018 zal uitvoeren, maar de detaillering ontbreekt nog.

Want de hoofdtaken van de RIGG blijven ook in de jaren 2018 tot en met 2020 als volgt:

1. Inkoop, contractbeheer en budgetbewaking
2. Programmering en advisering
3. Kwaliteitsbewaking en methodiekontwikkeling

Op basis van dit uitgangspunt bevat de nu voorliggende conceptbegroting voor de RIGG geen voorstellen voor mutaties in de gemeentelijke bijdragen behoudens de indexering voor loon- en prijsontwikkelingen.

Inkoop, contractbeheer en budgetbewaking

Doordat de inkoop voor de jaren 2018 – 2020 plaats vindt in 2017, is de focus in 2018 gericht op het contractbeheer en budgetbewaking, waarbij er meer aandacht zal zijn voor het bewaken van de kwaliteitsaspecten en de materiële controle. Daarnaast zullen indien nodig of gewenst kleine aanpassingen in het producten-assortiment worden ingekocht.

Met de inkoop van de jeugdhulp voor 2018 is ruim 140 miljoen gemoeid. Het budget waarvoor de RIGG namens de 23 gemeenten gezamenlijk gaat inkopen, is omstreeks 100 miljoen euro.

Programmering en advisering

De RIGG heeft vanuit een signaleringspositie een adviesfunctie naar alle gemeenten in de GR PG&Z.

Vanuit deze functie worden vragen en behoeften van de gemeenten geïnventariseerd en vastgelegd in de vernieuwde transformatieagenda. Op basis van onderzoek en analyse worden de gemeenten op de hoogte gesteld van de kwaliteit en de omvang van de verleende jeugdhulp.

Om dit te kunnen organiseren is een sluitend administratief systeem nodig, waar alle zorgtoewijzingen binnenkomen en worden geanalyseerd. Hoewel de ICT geen hoofdtak van de RIGG is, bestaat een groot deel van de begroting wel uit kosten voor de ICT voorzieningen en het inrichten van de administratieve processen. De RIGG organiseert de routes en het knooppunt voor administratieve en financiële processen tussen de 23 gemeenten en de 160 jeugdhulpaanbieders, waarbij 12.000 cliënten zijn betrokken.

Kwaliteitsbewaking en methodieontwikkeling

De transformatie van de jeugdhulp is een omvangrijke en complexe operatie. Er is een fundamentele omschakeling nodig in denken en doen van zorg naar ondersteuning, van regie overnemen naar regie versterken. Daarnaast zal het hulpverlenersperspectief moeten afnemen ter versterking van het perspectief van eigen kracht. Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat er intensieve ondersteuning nodig zal blijven voor mensen die niet in staat zijn de regie over hun eigen leven te behouden, als gevolg van een verstandelijke of psychische beperking of opvoedingsonmacht. De intensieve ondersteuning zal ook moeten transformeren.

In de jaren 2015 en 2016 hebben gemeenten en de RIGG meer zicht gekregen in de tijd die de transformatie bij de aanbieders vraagt en wat er bij de gemeenten nog moet gebeuren voordat ze in staat zijn om de gewenste transformatie in concrete vormen te vertalen. Om dit te kunnen bereiken is meer kennis, ervaring en inzicht van de jeugdhulp noodzakelijk.

Na twee / drie jaar staat het raamwerk er voor de uitvoering van de Jeugdhulp door de gemeenten, in samenwerking met de jeugdhulpaanbieders. Sommige vlakken in het raamwerk hebben al een nieuwe – getransformeerde – invulling gekregen, maar er zijn nog meerdere leemtes op te vullen voordat het geheel professioneel anders c.q. beter functioneert.

Daarnaast wacht ons nog de meer integrale benadering van de jeugdhulp, gepositioneerd binnen het sociale domein; met name de relaties met de Wmo en passend onderwijs vragen dan om aandacht.

Ontwerp Financiële begroting 2018 GR PG&Z

Inleiding

In de begroting hebben wij enkele effecten nog niet verwerkt. Deze leggen wij separaat ter besluitvorming in deze bestuursvergadering aan u voor. Het gaat hier om de herverdeling van de bijdragen JGZ 0-4 en de opname van Instandhoudingskosten die tot dusverre door de gemeente Groningen werden betaald. Uw besluiten hierover zullen wij in de begroting verwerken die aan het Algemeen bestuur wordt gepresenteerd.

Nieuw in deze begroting is de separate presentatie van de Overhead, die naar aanleiding van een wijziging in het Besluit Begroting en Verantwoording nu wordt afgesplitst van de directe programmalasten.

Exploitatieoverzicht 2018 Programma Gezondheid

Hieronder volgt het exploitatieoverzicht van de begrote en eerder gerealiseerde lasten en baten van het Programma Gezondheid. Bij de berekening van de inwonerbijdragen zijn de inwoneraantallen per begin januari 2017 gehanteerd.

Hieronder volgt het exploitatieoverzicht van de begrote en gerealiseerde lasten en baten van het Programma Gezondheid:

(Bedragen x € 1.000,-)

Programma Gezondheid (incl. GHOR)				
	Rekening 2016	Actuele Begroting 2017	Primitieve begroting 2018	Mutatie B2017-2018
Directe lasten	21.821	24.354	19.643	-4.711
Overhead			4.215	4.215
Totaal lasten	21.821	24.354	23.858	-496
Bijdrage gemeenschappelijke regeling	15.186	16.493	16.125	-368
Overige bijdragen	6.867	7.861	7.733	-128
Totaal baten	22.053	24.354	23.858	-496
Saldo voor reservemutaties	232	0	0	0
Mutatie reserves				
Toevoeging	0	0	0	0
Onttrekking	0	0	0	0
Saldo na reservemutaties	232	0	0	0

In bovenstaand overzicht zijn de totale lasten en de totale baten van het Programma Gezondheid weergegeven. Hierin is de daling van de OGGz-bijdragen verwerkt, de Toegang is nog geheel opgenomen. Buiten indexatie voor loon- en prijsstijgingen en de bezuiniging (resp. plus 3,25% en minus 5%) zijn geen andere nieuwe ontwikkelingen of maatregelen meegenomen, die tot een wijziging van de GGD-begroting leiden. De cijfers van de begroting 2017 betreffen de actuele begroting voor het jaar 2017.

Exploitatieoverzicht 2018 programma RIGG

Hieronder volgt het exploitatieoverzicht van de begrote en gerealiseerde lasten en baten van het programma RIGG.

(Bedragen x € 1.000,-)

Programma RIGG				
	Rekening 2016	Actuele Begroting 2017	Primitieve begroting 2018	Mutatie B2017-2018
Directe lasten	2.140	1.969	1.583	-386
Overhead			450	450
Totaal lasten	2.140	1.969	2.033	64
Bijdrage gemeenschappelijke regeling	2.195	1.969	2.033	64
Overige bijdragen	0	0	0	0
Totaal baten	2.195	1.969	2.033	64
Saldo voor reservemutaties	55	0	0	0
Mutatie reserves				
Toevoeging	0	0	0	0
Onttrekking	173	0	0	0
Saldo na reservemutaties	228	0	0	0

De begroting programma RIGG is conform de (nog te actualiseren) begroting 2017 met 3,25% indexatie.

Overhead van GGD en RIGG

Met ingang van begrotingsjaar 2018 dienen gemeenschappelijke regelingen hun overheadkosten in de programmakosten in beeld te brengen en separaat toe te lichten. Voornaamste kostenposten zijn de kosten van management en -ondersteuning van de GGD en RIGG zelf en de kosten van de SSC-ondersteuning voor zover ze worden gedekt in de begroting van de PG&Z.

Deze kosten worden voortaan in de begroting (en later ook de jaarrekening) separaat van de overige programmalasten weergegeven en als onderdeel van de programma's. De nieuwe presentatiewijze treft u aan in het onderstaande exploitatieoverzicht

Een grondige inventarisatie, aansluitend bij de werkwijze van de gemeente Groningen heeft per deelprogramma van de GGD de volgende overheadkosten opgeleverd:

- LGZ&J 2,7 mln.
- SZ&V 0,8 mln.
- GGD algemeen 0,3 mln.
- GHOR 0,4 mln.
- Totaal: 4,2 mln.

Naar hun aard/herkomst zijn de kosten als volgt opgebouwd:

- GGD leiding: 1,0 mln.
- GGD ondersteuning: 1,0 mln.

- SSC ondersteuning: 2,2 mln.
- Totaal: 4,2 mln.

Bij de RIGG zijn de kosten als volgt opgebouwd:

- RIGG leiding: 130 duizend
- RIGG ondersteuning: 60 duizend
- SSC ondersteuning: 260 duizend
- Totaal: 450 duizend.

Overzicht baten en lasten BEGROTING PG&Z 2018

2018	Baten	Lasten	Saldo
Programma Gezondheid (excl. overhead)	23.858	19.643	4.215
Programma RIGG (excl. overhead)	2.033	1.583	450
Overhead		4.665	-4.665
Algemene dekkingsmiddelen			0
Heffing VPB			0
Bedrag onvoorzien			0
Saldo voor reservemutaties	25.891	25.891	0
Mutatie reserves			
Toevoeging	0	0	0
Onttrekking	0	0	0
Saldo na reservemutaties	25.891	25.891	0

Bovenstaand overzicht is nieuw in de PG&Z begroting, en geeft weer hoe de overhead zich verhoudt tot de programmalasten.

Kort samengevat

In beide programma's doen zich veel ontwikkelingen voor waar in de loop van 2017 besluiten over genomen moeten worden.

De bijdrage per gemeente voor de beide programma's Gezondheid en RIGG gaan in 2018 door indexatie omhoog en zal hierdoor bij het Programma Gezondheid in totaal met 501 duizend euro toenemen en bij de RIGG met 64 duizend euro. Door de bezuiniging bij de GGD nemen de bijdragen met 770 duizend euro af. Door opzegging van dienstverlening nemen de bijdragen met 98 duizend euro af.

Voorgesteld besluit

Het Algemeen Bestuur PG&Z besluit de beleids- en financiële ontwerpbegroting PG&Z 2018 vast te stellen en deze voor te leggen aan de deelnemende gemeenteraden, zodat zij hun zienswijze daarop naar voren kunnen brengen.